

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

I følge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

18/729-

29. juni 2018

Vardafjellet vindkraftverk - klager på godkjenning av Miljø-, transport- og anleggsplan

I Innledning

Vardafjellet vindkraft AS fikk anleggskonsesjon for Vardafjellet vindkraftverk den 18. desember 2014. Etter klagebehandling i departementet, ble endelig konsesjon meddelt den 23. mars 2017. I konsesjonen ble det satt flere vilkår - herunder at det skal utarbeides en miljø, transport- og anleggsplan (MTA), samt en detaljplan for prosjektet. NVE godkjente MTA ved vedtak av 15. februar 2018.

NVE mottok tre klager på vedtaket.

NVE har forberedt klagen i tråd med forvaltningsloven § 33. NVE har vurdert klagen, og kom til at klagen ikke ga grunnlag for at NVEs skulle endre sitt vedtak av 15. februar 2018. Ved brev av 20. april 2018 sendte NVE derfor saken til Olje- og energidepartementet (OED) for avgjørelse

II Klagen

Johannes Aardal påklager vedtaket i brev av 7. mars 2018. Han anfører i hovedsak at anlegget vil medføre virkninger i form av støy og skyggekast for nærliggende bebyggelse. Han stiller seg utenforstående til at NVE har godkjent en økning av vindturbinhøyden på 20 meter. Aardal viser til høringsuttalelsene til detaljplanen.

Heino Dan Nielsen påklager vedtaket i brev av 7. mars 2018, med ytterligere kommentarer i e-post av 3. mai 2018 til departementet. Nielsen skriver blant annet at han i forbindelse med høringsuttalelsen til detaljplan for Vardafjellet vindkraftverk bemerket at det var feil og

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
oed.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
977 161 630

Avdeling
Energi- og
vannressursavdelingen

Saksbehandler
Nina Helene von
Hirsch
22 24 63 52

mangler i støyrapporten, og viser til at NVE har valgt å ikke se nærmere på dette. Nielsen mener at NVE har lagt feilaktige opplysninger og beregninger til grunn, og at departementet må gjøre om NVEs vedtak. I brev av 3. mai 2018 påpeker han blant annet at de opplysningene utbygger har gitt vedrørende vindturbinene ikke stemmer overens med de opplysningene som er gitt fra turbinfabrikken i Danmark, slik at de fakta som ligger til grunn i støyberegningene er feil. Nielsen stiller en del spørsmål rundt NVEs kontroll med overholdelse av støy- og skyggekastgrensen, og fremsetter en del kritiske bemerkninger rundt NVEs håndtering av konsesjonssaken. Nielsen stiller også spørsmål ved NVEs saksbehandlers habilitet.

Sviland Bydelsutvalg påklager vedtaket i brev av 7. mars 2018. Utvalget anfører at NVE ikke har tatt hensyn til temaene støy, skyggekast og terrengbehandling. Bydelsutvalget mener NVE må foreta en vurdering av hva som skal til for at avbøtende tiltak skal iverksettes, og mener at NVE ikke har stilt krav om målinger i etterkant. Det er uklart hva som skal til for å utløse krav om avbøtende tiltak.

Utvalget mener at det bør vurderes alternative plasseringer av vindturbinene for å redusere virkningene av støy, eller pålegg å kjøre vindturbinene i støyreduert modus. Det anføres også at det må stilles krav om kontroll av støy og skyggekast i driftsfasen, og at det må etableres et kontrollregime slik at en vet at kravene blir etterlevd. Bydelsutvalget skriver at det tidligere har blitt signalisert at terrenginngrepene skulle avklares i detaljplanen, og mener virkningene av terrenginngrepet må synliggjøres bedre.

Klagene ble oversendt Vardafjellet Vindkraft AS (heretter VV) til uttalelse. VV har kommentert klagene i brev av 23. mars 2018.

Når det gjelder innholdet i klagene for øvrig, samt NVEs vurdering og VVs kommentarer, vises det til klagene av 7. mars 2018, NVEs oversendelse av 20. april 2018 samt brev fra VV av 23. mars 2018.

III Departementets merknader

Forholdet mellom konsesjon og detaljplaner

Konsesjoner til vindkraftverk gis som et planområde med en maksimal installert effekt. Turbinpunkter og internveier, det vil si layout, omfattes ikke av konsesjonsvedtaket, men fastsettes i den etterfølgende detaljplanleggingen (detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan, MTA), som skal forelegges og godkjennes av NVE. NVEs godkjenning av detaljplanene, som blant annet fastsetter konkrete turbinpunkter, er enkeltvedtak som kan påklages av parter og andre med rettslig klageinteresse.

Departementets klagevedtak av 23. mars 2017 fastsatte med andre ord ikke konkrete turbinpunkter, men planområdets utstrekning. Med mindre annet går fram av konsesjonsvilkårene, står tiltakshaver derfor i utgangspunktet fritt til å plasserer turbiner innenfor planområdet. I den grad denne plasseringen fraviker vesentlig fra det som er lagt til grunn for konsekvensutredningene og konfliktvurderingene, kan det imidlertid tidvis være behov for å

oppdaterte vurderingen av enkelte fagtema. Typisk legges det regelmessig fram nye støyberegninger sammen med detaljplanen.

Støy og skyggekast

Flere av merknadene i klagen omhandler støyberegningene og metodikken som er lagt til grunn i NVEs vurderinger av støy fra Vardafjellet vindkraftverk. Klagepartene ønsker at det stilles krav om avbøtende tiltak, og etterlyser en vurdering av alternative plasseringer av vindturbinene for å redusere virkningene av støy, eller at det stilles krav om å kjøre vindturbinene i støyreduert modus.

Konsesjonen til Vardafjellet vindkraftverk er gitt med vilkår om støy og skyggekast:

"17. Støy:

Støynivået ved bygninger med støyfølsom bruk bør ikke overstige Lden 45 dBA. Dersom det vurderes som nødvendig for vindkraftverkets realiserbarhet at støynivået overstiger Lden 45 dBA ved bygninger med støyfølsom bruk, skal detaljplanen omfatte aktuelle tiltak for å avbøte virkninger ved disse bygningene. Dersom konsesjonær mener at bygninger med støynivå over Lden 45 dBA ikke har støyfølsom bruk, skal dette dokumenteres i detaljplanen.

Det skal gjennomføres supplerende støyberegninger etter metode NORD 2000 når endelig utbyggingsløsning foreligger. Beregningene skal oversendes NVE i tilknytning til detaljplan. Usikkerheten knyttet til støyberegningene skal behandles særskilt, herunder konsekvensene av vindskygge. Dersom det blir gitt konsesjon til Sandnes vindkraftverk, må det tas hensyn til dette i beregningene. I detaljplanen skal det beskrives aktuelle avbøtende tiltak dersom støybelastningen for omkringliggende boliger blir større enn det beregningene skulle tilsi. Tiltakene skal medføre at støybelastningen kan bringes innenfor grenseverdien på Lden 45 dBA. Dersom støynivået skyldes sumvirkninger med Sandnes vindkraftverk, er de respektive konsesjonærer i fellesskap ansvarlige for nødvendige tiltak."

"18. Skyggekast:

Omfanget av skyggekast ved bygninger med skyggekastfølsom bruk bør ikke overstige åtte timer faktisk skyggekast per år eller teoretisk skyggekast over 30 timer per år og/eller 30 minutter per dag. Konsesjonær skal legge frem dokumentasjon på hvilke bygninger som har skyggekastfølsom bruk. Dersom det vurderes som nødvendig for vindkraftverkets realiserbarhet at skyggekastomfanget overstiger åtte timer per år, skal detaljplanen omfatte aktuelle tiltak for å avbøte virkninger ved disse bygningene."

NVE viser til at det allerede er gjort flere permanente tiltak for å redusere støy fra vindkraftverket. I tillegg er antall vindturbiner redusert fra ni til sju. NVE viser videre til at tiltakshaver har redegjort for ytterligere avbøtende tiltak, som kan gjennomføres dersom støy ved omkringliggende boliger blir større enn det beregningene skulle tilsi, herunder å kjøre enkelte av vindturbinene i støyreduert modus. I tillegg viser VV til at det kan være aktuelt

med beplanting og å skifte ut vinduer. NVE har vurdert at avbøtende tiltak er tilstrekkelig beskrevet i MTA, og har kommet til at de ikke vil stille krav om ytterligere beskrivelse av avbøtende tiltak. Departementet slutter seg her til NVEs vurdering.

NVE er tilsynsmyndighet for energianlegg ved bygging og drift, og vil sørge for oppfølging av anlegget med hjemmel i energiloven kapittel 10. NVE kan herunder stille krav om ytterligere detaljering og dokumentasjon for hele eller deler av anlegget ved senere tidspunkt, dersom det er behov for dette. Dette gjelder også dokumentasjon som angår drift. NVE har påpekt at dersom det skulle vise seg at støy vurderes til å overskride anbefalte grenseverdier, kan NVE fastsette krav om blant annet å kjøre anlegget i støyreduert modus.

Departementet viser til at støy har fått en større oppmerksomhet i konsesjonsbehandlingen av vindkraft de siste årene, og det settes nå mer absolutte vilkår om støynivå. Når det gjelder hvilket støynivå som skal tillates, baserer konsesjonsmyndigheten seg på de til enhver tid gjeldende støyretningslinjene fra forurensningsmyndighetene.

Departementet konstaterer at det foreligger supplerende støyberegninger etter metode Nord 2000. Departementet konstaterer videre at NVE har godkjent de forelagte beregningene gjennom behandlingen av MTA-planen.

Grensen på 45 dBA L_{den} gjelder i hele vindkraftverkets driftsperiode og uavhengig av hvilke støyberegninger som er godkjent på forhånd. Dersom tiltakshaver velger å legge turbiner slik at støygrensen 45 dBA L_{den} blir liggende tett opp imot bebyggelse, er det tiltakshaver som har risikoen for at beregningene er riktige. Skulle det etter at vindkraftverket er etablert, oppstå berettiget tvil om vilkåret om støy overholdes, kan NVE pålegge nærmere undersøkelser og gi pålegg om retting dersom vilkårene ikke overholdes. I tilfeller som for dette vindkraftverket, der beregninger og godkjente planer tilsier at flere boliger ligger helt opp imot grensene for støy og retningslinjene for skyggekast, anbefaler departementet at NVE benytter de i lovverket og konsesjons-vilkårene fastsatte muligheter for å kreve etterfølgende undersøkelser og dokumentasjon på at vilkårene faktisk blir overholdt, slik at både tiltakshaver, forvaltningen og naboer får dette bekreftet. Departementet merker seg i den forbindelse at VV opplyser at de planlegger å gjennomføre emisjonsmålinger i etterkant, for å sikre garantert støynivå fra turbinene. Målingene vil bli rapportert til NVE. Departementet understreker at dersom NVE finner at støynivået er over den konsesjonsfastsatte grensen, skal det pålegges tiltak slik at vilkåret overholdes.

Andre forhold

Anførsler i retning av at NVEs saksbehandler er inhabil, er forhold det ligger til NVE å vurdere. Departementet konstaterer at NVE har redegjort for de forholdene Nielsen peker på, og at NVE finner at dette er langt unna grensen for inhabilitet. Dette går blant annet frem av NVEs brev av 18. juni 2018 til Sivilombudsmannen (heretter SOM). For øvrig viser departementet til svar fra SOM til Heino Dan Nielsen i brev av 25. juni 2018, der det går frem at SOM ikke vil foreta seg noe mer med bakgrunn i klagen. Departementet har for øvrig ingen merknader til NVEs og SOMs vurdering.

Hva gjelder anførselen om terrenginngrep og liten detaljeringsgrad samt forsvarets interesser, viser departementet til NVEs vurdering og slutter seg til denne.

V Konklusjon

Klagene tas ikke tilfølge. NVEs vedtak av 15. februar 2018 stadfestes.

Departementets vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Med hilsen

Trond Ulven Ingvaldsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Tollef Taksdal
underdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Norges vassdrags- og energidirektorat
Sandnes kommune
Bydelsutvalgene i Sandnes v/ Marita Svinland
Vardafjellet vindkraft

Adresseliste:

Heino Dan Nielsen

Sviland Bydelsutval v/Leidulv Harboe

Johannes Aardal